

Socialudvalget (2. samling)
SOU alm. del - Bilag 154
Arbejdsmarkedsudvalget (2. samling)
AMU alm. del - Bilag 114
Offentligt

SFI DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER
FOR VELFÆRD

DANSKERNES FORVENTNINGER TIL PENSION

08:01

ANNA AMILON

INDHOLD

DANSKERNES FORVENTNINGER TIL PENSION
Afdelingsleder: Ole Gregersen
Afdelingen for Socialpolitik og velfærdsydelse

Undersøgelsens følgegruppe:

Specialkonsulent Torben Hede, Velfærdsministeriet
Kontorchef Bent Nielsen, Velfærdsministeriet
Sekretariatschef Lars Haagen Pedersen, Det Økonomiske Råd
Juridisk Pensionskonsulent Susanne Helene Hansen, Finansrådet
Underdirektør Jan H. Hansen, Forsikring og Pension
Underdirektør Peter Skjødt, Forsikring og Pension
Analysechef Ole Beier Sørensen, ATP
Økonom Claus Blendstrup, Ældresagen
Chefkonsulent Tove B. Pedersen Foxman, Økonomi- og Erhvervsministeriet
Specialkonsulent Julie Sonne, Økonomi- og Erhvervsministeriet
Professor Niels Chr. Nielsen, Institut for Finansiering, Copenhagen Business School

ISSN: 1398-1810

ISBN: 978-87-7487-885-8

Layout: Hedda Bank

Oplæg: 600

Tryk: BookPartnerMedia A/S

© 2008 SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

Tlf. 33 48 08 00

sfi@sfi.dk

www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden. Skrifter, der omtaler, anmelder, henviser til eller gengiver SFI's publikationer, bedes sendt til centret.

FORORD

RESUMÉ

Resultater for erhvervsaktive

Resultater for pensionister

1 INDLEDNING

Den danske pensionshistorie

Pensionssystemet i dag og i fremtiden

Grupper i fokus

2 FORVENTNINGER

Den enkeltes forventninger

Tidligere forskning i forventet tilbagetræknings tidspunkt

Tidligere forskning i forventet pensionsindkomst

Hvad kan vi lære af de tidligere undersøgelser?

3	DATAKILDER	33	7	PENSIONSINFORMATIONEN – TILSTRÆKKELIG OG KLAR?	89
	Interviewdata	33		Informationskilderne	90
	Pensionsformuedata	34		Forståelighed og tilstrækkelighed	93
	Registerdata fra Danmarks Statistik	35		Stikprøvens bevidsthed om egne pensionsordninger	95
4	STIKPRØVENS KARAKTERISTIKKER	37	8	BETYDNINGEN AF PENSIONSORDNINGERNES SAMMENSÆTNING	99
	Bortfaldsanalyse	38		Pensionsordninger og pensionsindbetalinger	99
	Forventninger for stikprøven	41		Pensionsindbetalingernes fordeling og interviewpersonernes forventninger	102
	Forventet tilbagetrækningsalder	42		Ægtefællepensionens betydning for forventet levestandard	107
	Forventede forbrugsmuligheder	44		Udbetalinger fra forskellige ordninger	108
	Forventet levestandard	48			
5	OPGØRELSESMETODE	51	9	FORVENTET OG REALISERET FORBRUG	113
	Generelle kommentarer og afgrænsninger	52		De nuværende pensionisters situation	114
	Depotformuen – de arbejdsgiveradministrerede og private pensionsordninger	54		Hvilke grupper er tilfredse med deres økonomiske situation?	118
	Lønmodtagernes Dyrtidsfond og Den Supplerende Pensionsordning	55		Et forandret forbrugsmønster?	124
	Arbejdsmarkedets Tillægspension	56			
	Den Supplerende Arbejdsmarkedspension for Førtidspensionister	57	10	KONKLUSION	129
	Tjenestemandspensioner	57		De fremtidige pensionister	129
	Anden formue	58		De nuværende pensionister	131
	De fremtidige forbrugsmuligheder	59			
	Folkepension	62			
	De forventede forbrugsmuligheder	64			
6	ER FORVENTNINGERNE REALISTISKE?	67		APPENDIKS	133
	Forventede og beregnede forbrugsmuligheder	68		Ad kapitel 6	133
	Grupper med overdrevne forventninger	76		Ad kapitel 7	142
				LITTERATUR	144
				SFI-RAPPORTER SIDEN 2007	147